26.09.2024

5-А-Б кл.

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Писемні пам'ятки, фольклор і сучасні візуальні джерела про історію.

Мета уроку: ознайомити учнів із писемними та усними джерелами; подати початкові відомості про науку — палеологію, дати визначення понять «архів», «палеологія», «піктографічне письмо», «ієрогліфічне письмо», «абеткове письмо», «міф», «фольклор», навчити розрізняти історичні джерела за видами; наводити приклади писемних та усних джерел; на елементарному рівні здобувати інформацію, що містять історичні джерела; з'ясовувати роль джерел у вивченні історії; виховувати шанобливе ставлення до історичних пам'яток.

Актуалізація опорних знань

Прийом «Мікрофон» (усно)

- Яка роль археології в дослідженні минулого?
- Де зберігають археологічні пам'ятки?
- Чому працю археологів порівнюють із роботою слідопитів?
- Чим відрізняються культурний шар і археологічна культура?

Перегляньте відео: https://youtu.be/kT1U7BaVFsk?si=_L13CscxcPdiKpe-

Мотивація навчальної діяльності

Поясніть, у чому, на вашу думку, полягає відмінність між дописемним і писемним періодом історії людства.

Вивчення нового матеріалу

Для відтворення минулого сучасні історики найчастіше користуються писемними джерелами. До них належать різноманітні написи й документи, створені людьми за допомогою знаків і символів. Батьківщиною сучасного паперу вважають Китай, де, за свідченнями китайських літописів, майстер Цай Лунь у 105 р. н. е. винайшов папір. До цього для письма використовували бамбук. Письмо ж виникло понад 5000 років тому. Отже, люди не завжди писали на папері або в гаджетах за допомогою літер.

Робота з поняттями (запишіть)

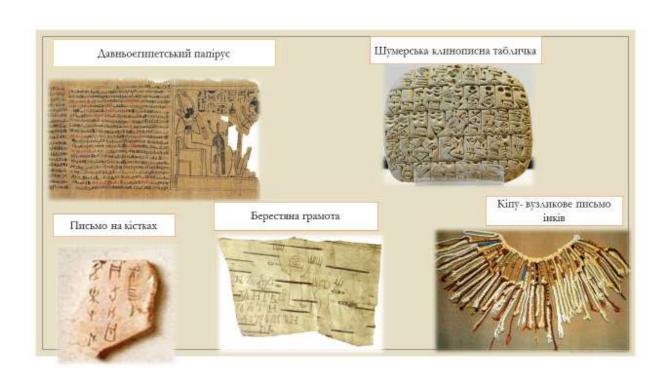
Писемні джерела- це різноманітні написи і документи створені людьми за допомогою символів і знаків.

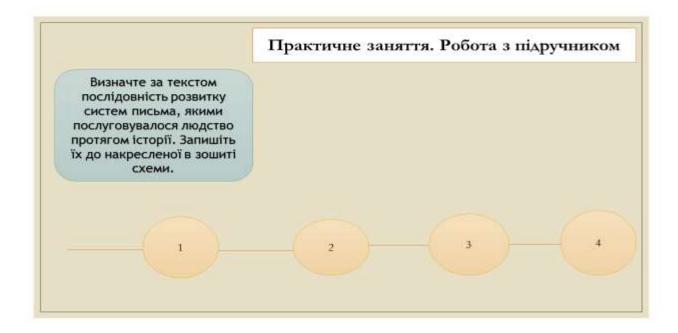
Піктографія (малюнкове письмо) — тип письма, в якому поняття (ідеї) та їхні зв'язки передаються за допомогою зображень. Ієрогліфічне письмо.

Ієрогліфи - можуть означати як окремі звуки і склади, так і цілі слова і поняття. **Літопис** - це літературний жанр у якому оповідь велася за роками (хронологія).

Робота з візуальними джерелами

Розгляньте фотоколаж і назвіть, які матеріали використовували люди для письма в різних країнах у різні часи. За потреби скористайтеся додатковими джерелами інформації.

Пізнавально й цікаво

З розвитком сучасних технологій для швидкого передавання інформації людство частково використовує знаки-символи. Тобто піктографія існує і в наш час. Наприклад, знаки дорожнього руху.

Подумайте, де ми найчастіше висловлюємося за допомогою малюнків. Доберіть приклади із життя.

З часом люди на письмі почали використовувати постійні малюнки-знаки — *ідеограми*, що позначали цілі слова. Так сформувалося *ідеографічне письмо* — письмо знаками, що означають поняття. У багатьох давніх народів знаки-ідеограми були схожими. У деяких народів знаки письма, що позначають окремі звуки чи навіть цілі слова, називають *ієрогліфами*, а письмо — *ієрогліфічним*. Навіть у наш час у Китаї, Японії, Південній Кореї послуговуються ієрогліфічним письмом.

Діємо: практичні завання

Проведіть мінідослідження історичних фотографій і відеосюжетів.

- Поміркуйте, які знання про минуле ми можемо довідатися із запропонованих фото- і відеосюжетів.
- 2. У чому полягає цінність науки етнографії для вивчення минулого?

Фольклор- це усна народна творчість

Етнографія –це наука, що досліджує походження різних народів, розселення, особливості побуту, культури, їхню своєрідність.

miren o an eline

Діємо: практичні завдання

Проведіть мінідослідження історичних фотографій і відеосюжетів.

- Поміркуйте, які знання про минуле ми можемо довідатися із запропонованих фото- і відеосюжетів (с. 44–45).
  - 2. У чому полягає цінність науки етнографії для вивчення минулого?
- Яке значення для дослідження минулого мають пам'ятки фольклору — усної народної творчості?
- 4. У чому полягає унікальне значення фото- і кінодокументів для вивчення історії?

Плем'я африканських бушменів (*сучасне фото*)

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіла

- Що можна дізнатися за допомогою даних етнографії?
- Які види писемності існували в давнину?
- Чому сучасні види візуальних джерел ϵ цінними для історичних досліджень?
- Як можна дослідити фотографію як історичне джерело?

Домашне завдання:

- Прочитайте §6 у підручнику.
- Складіть запитання до запропонованого кросворда на стор. 46.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!